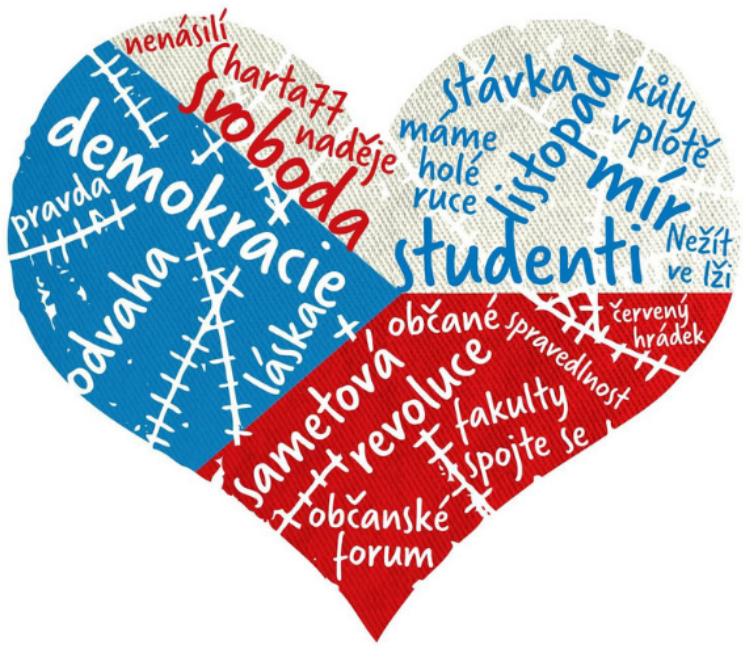

Karolinum-Císařský sál, Ovocný trh 3, Praha 1,
přízemí, bezbariérový přístup zajištěn
15. listopadu–15. prosince 2019, 10–18 hodin
Vstup zdarma

SAMETOVÝ ZPRAVODAJ

SPECIÁLNÍ NOVINY PRO VÝSTAVU FOTOGRAFIÍ NÁŠ LISTOPAD 89

Náš Listopad 89

K oslavám výročí listopadu univerzita spojila síly s Deníkem

Česká republika - Když spojí síly nejvýznamnější univerzita v zemi a největší vydavatelský dům, tak výsledek je zaručen. A to se povedlo i tentokrát. Důkazem toho je unikátní výstava Náš Listopad 89, která je k vidění v srdci Univerzity Karlovy - v pražském Karolinu. Jejím základem jsou ve valné většině nikdy nezveřejněné fotografie, které na výzvu Univerzity Karlovy poskytli speciálně pro tuto expozici lidé ze všech koutů České republiky. „Když jsem se dozvěděl o výstavě Náš Listopad 89, kterou univerzita před několika měsíci začínala připravovat, tak jsme si s kolegy ve všech okresních redakcích Deníku řekli, že to je akce, kterou chceme podpořit. Díky našemu portfoliu sedmi desítek regionálních Deníků, týdeníků, ale také časopisů se nám podařilo výzvu pro posílání fotek, které dlouho ležely v archivech a rodinných albech, rozšířit do všech okresů v naší zemi,“ zavzpomínal na propojení Univerzity Karlovy a vydavatelství Vltava Labe Media ředitel redakcí Deníků Roman Gallo. Vydavatelství se do akce rozhodlo zapojit i proto, že celý podzim čtenáři Deníku odpovídali v největší mediální anketě v České republice věnované Sametové revoluci, s kterou za svými čtenáři přišel Deník. Na otázky v anketě pojmenované Jak vidí Češi listopad 1989 zveřejněné ve všech nosičích, které Vltava Labe Media vlastní, nakonec odpovědělo devět a půl tisíce lidí nejrozličnějších profesí i vzdělání. Do samotné fotosoutěže Náš Listopad 89, kterou vyhlásila Univerzita Karlova společně s Deníkem a také společností Post Bellum, se první čtenáři zapojili už pár dnů po zveřejnění výzvy v médiích. V redakcích se sešly snímky, které dokumentují, jak čtenáři Deníku viděli dny v období kolem Sametové revoluce, ale také fotografie, které symbolizovaly dnešní pohled lidí na toto přelomové období našich dějin. Právě k takovému nevěstnému pohledu na 17. listopad 1989 nejen čtenáře Deníku vyzvali organizátoři výstavy. Všichni autoři snímků se tak vlastně stali spoluvůdci unikátní výstavy. Ty nejlepší fotografie, které čtenáři Deníku poskytli pro tuto výstavu, najdete také na webu Deníku. (man)

■ Jako řidič autobusu MHD jsem měl zaměstnání na směny, stále nosil fotoaparát při sobě a procházel centrum i mimo něj. Snímek zachycuje stávku u Národního divadla. Foto: Vlastimil Pilař

JAN ROYT:

„Pravda a láska zvítězí nad lží a nenávistí.“

/Václav Havel/

První výstavní instituce v naší zemi vystavuje u příležitosti výročí události 17. listopadu 1989 fotografie, které se staly ikonami sametové revoluce a jsou hluboce vetknuty do duše každého z nás pamětníků, jako například pověstné záběry s dívkou, jež jako znamení smíru

chce krátce před zásahem darovat květinu policejním těžkoobtěm, snímky plné hektického dění z univerzitních poslucháren v době stávky, momentky z jednání zástupců Občanského fóra s premiérem Adamcem či pověstný plakát s portrétem Václava Havla a emblémem Občanského fóra.

Naše výstava si klade skromnější cíle. Stávek na fakultách, demonstrací na Václavském náměstí či na Letenské pláni se zúčastnily tisíce lidí, kteří zůstali v anonymitě. Právě k nim byla adresována naše výzva, aby poskytli své fotografie z události spojených se 17. listopadem 1989.

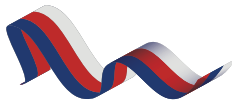
Oslovili jsme také fakulty naší univerzity, aby zapátraly ve svých archivech, neboť to byli studenti, kteří pootevřeli dveře ke svobodě. Vybrané fotografie vypovídají nejen o událostech samých, ale také o osobnostech, které je pořídily, o jejich vidění světa a emocích, jež vznikl záběrů provázely. Právě

o tyto pozitivní emoce, spojené s lidskou soudržností a nadějí v lepší „příští“, se s vámi na této výstavě chceme rozdělit, neboť jsou tolik třeba.

prof. PhDr. Ing. JAN ROYT, Ph.D.,
prorektor pro tvůrčí a ediční činnost
Univerzity Karlovy

SPONZOŘI

TOMÁŠ ZIMA:

Události 17. listopadu 1989 očima univerzity i veřejnosti

Události spojených se 17. listopadem 1989, které iniciovali studenti, se aktivně účastnili lidé mnoha věkových kategorií i politických názorů, jež spojovala touha po svobodě a demokracii. Dny, v nichž se „psaly dějiny“, zachytila řada profesionálních i amatérských fotografů. Některé slavné snímky, jako ty z podvečera 17. listopadu 1989 na Národní třídě v Praze, obletěly celý svět.

Naši snahou je představit veřejnosti doposud neznámé fotografie od lidí, kteří byli svědky převratných listopadových událostí a zachytili je objektivem svého fotoaparátu, případně aktuálně reagovali na dopad listopadových událostí v životě naší společnosti v uplynulých třiceti letech. Počet vybraných snímků má symbolické konotace.

Autory třiceti fotografií, připomínajících tři desetiletí, které uplynuly od sametové revoluce, jsou lidé z celé republiky, což bylo vedeno myšlenkou, že na významných převratech v dějinách se vedle známých osobností podílí řada anonymních lidí, kterým jsme tak chtěli vzdát úctu.

Sedmnáct snímků, jejichž počet poukazuje jak na datum 17. listopadu, tak i na počet fakult naší alma mater, pochází od pamětníků událostí z fakult a dalších pět je od významných protagonistů 17. listopadu či osobností, kteří studovali na naší univerzitě. Jedna z fotografií je i mou vzpomínkou na 17. listopad 1989.

Chtěl bych srdečně poděkovat všem, kdo zareagovali na naši výzvu a poskytli nám své snímky.

prof. MUDr. TOMÁŠ ZIMA,
DrSc., rektor Univerzity Karlovy

■ Malé albertovské schody jsou pro mě symbolem revoluce i 30 let svobody: jako mladý student medicíny, později jako lékař, děkan i rektor jsem je určitě více než tisíckrát vyběhl. Foto: Tomáš Zima

■ **LÉKAŘSKÁ FAKULTA V HRADCI KRÁLOVÉ.** Marek Vašut na diskuzi se studenty LFHK. Byl jedním z prvních herců, kteří přijeli do Hradce Králové s informacemi o dění v Praze v listopadových dnech 1989. Autor: MUDr. Jan Tišer.

■ **FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD.** Stávka pod heslem „Chceme psát pravdu“ před budovou Hollaru, kameraman Jiří Venclick natáčí studenty fakulty žurnalistiky, kteří se připojili 27. 11. 1989 ke generální stávce. Autorka: Alena Lábová

■ **FARMACEUTICKÁ FAKULTA V HRADCI KRÁLOVÉ**
Fotografie pochází z listopadu 1989 z tehdejšího Gottwaldova (nyní Ulříchova) náměstí v Hradci Králové.

■ Přivítání Tomáše Bati na Lesním hřbitově ve Zlíně v roce 89. Čekali na něj i manželé Dědákovi, kteří se starali o hrob Tomáše Bati st. po dobu totality. Foto: Miloš Gregor

■ **PRÁVNICKÁ FAKULTA.** Doc. JUDr. Radim Seltenreich v pondělí po 17. 11. 1989 vylezl na stupínek a začal spontánně hovořit ke spolužákům i pedagogům o nutnosti změny svobody. Po 30 letech stojí na stejném místě.

■ **KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA.** Pro naši fakultu rok 1989 znamená možnost sjednocení a navrácení k instituci, u jejíhož založení jsme stáli. Po 40 letech od vyjmutí ze svazku fakult UK.

JAN SOKOL:

Třicet let. Máme co slavit

Osmadvacátého října 1989 na Václavském náměstí bylo každému jasné, že je nás ještě málo. Když nás rozháněli, loučili jsme se rezignovaným: „Tak zase za rok!“ Jenže pak se teprve začaly dit věci. Pár cílých studentů napadlo, že by se mohlo manifestovat i 17. listopadu, k padesátému výročí uzavření vysokých škol nacisty, což se státní orgány neodvážily zakázat. Polícejní zá-sah na závěr manifestace byl poměrně brutální a fáma o zabitém studentovi vyvolala pobouření i v širších vrstvách společnosti.

Tak vznikla pokojná revoluce, později zvaná „sametová“, i když její první týdny nebyly zdaleka tak sametové,

jak by se dnes mohlo zdát. Účastníci měli dobré důvody k obavám – například svážení tzv. dělnických milik do Prahy nebo čilou zastrašovací a matoucí aktivitu StB. Teprve 29. prosince, když komunistický parlament zvolil Václava Havla prezidentem, napínavá fáze revoluce skončila. Od té doby uplynulo třicet let a během nich jsme se pomalu učili zacházet se svobodou a zbavovat se zlovyků z let předchozích.

Troufnu si tvrdit, že jsme si při tom nevedli tak špatně. Zprvu si člověk sice mohl připadat jako v zoologické zahradě, kde právě zrušili klece, ale od té doby se naše města i život v nich hodně přiblížil k tomu, jak žijí lidé

v ještě bohatších demokraciích. Žijeme déle a svobodněji, zdravěji a komfortněji, než kdy lidé v této zemi žili. Jsme zase součástí politické Evropy, máme nejnižší nezaměstnanost v Evropě, slušnou zdravotní i sociální péči a lesy, vzduch i voda si také zhluboka vydechly.

To vůbec neznemená, že by tu všechno bylo v pořádku, zejména ve vyšších patrech politiky, ale člověk si tuhle vcelku velmi příznivou situaci může nejspíše pokazit sám, a to dvojnásobně. Budto si všimne té spousty možností, které mu svobodná společnost nabízí, a protože si nedokáže vybrat, nakonec je propáсне všechny. Anebo si vzpomene, že má

být hlavně „kritický“, a protože si myslí, že to znamená naříkat si, stěžovat a nadávat, přidá se k těm politikům, kteří už před dvaceti lety začali mluvit o „spalné zemi“. To ovšem byla a je nehoráznost a pravý opak kritičnosti, která znamená schopnost rozlišovat. Takže dnes slavíme, abychom si připomněli, že máme co slavit.

prof. PhDr. JAN SOKOL, CSc., Ph.D.,
Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy

JAN SOKOL (18. 4. 1936) je český filozof a antropolog, překladatel a spisovatel. Dálkové studoval matematiku, antropologii a filozofii. V roce 1976 podepsal Chartu

77, působil v disentu a byl jednou z osobností 17. listopadu 1989. Po sametové revoluci byl za Občanské fórum poslancem Federálního shromáždění, místopředsedou Sněmovny národů, v roce 1998 ministrem školství a roku 2003 kandidátem na úřad prezidenta republiky. V roce 2000 se stal prvním děkanem Fakulty humanitních studií UK, v zimním semestru 2008/2009 přednášel etiku a lidská práva na Harvardově univerzitě. Je členem vědecké rady GAČR, Etické komise ČR a držitelem Zlaté medaile Univerzity Karlovy, Ceny nadace Vize, Řádu čestné legie a Řádu akademických palem Francouzské republiky v hodnosti důstojníka. S manželkou Františkou, roz. Patočkovou, má tři děti.

JANA HYBÁŠKOVÁ:

Osmdesátky jako mazut

■ 17. 11. Svoboda našich dětí, svoboda a volnost žít, pracovat a pohybovat se kdekoliv. Možnost stát se plnohodnotnými obyvateli planety Země. Baru a Baru, Skeleton Coast, srpen 2018. Foto: Jana Hybášková

Osmdesátá léta, a pro mne to byla léta na univerzitě, byla jako černý těžký mazut. Nic nešlo, nic se nedalo, všechno strašně trvalo a na všechno byla potřeba strašně moc energie. Věčný tlak vystoupit do strany, podepsat jim to. Povinné přednášky i stála hrozba vyloučení ale také znamenaly: učit se, učit se, učit se, být lepší než oni. Na této univerzitě z nás kombinace fantastických učitelů a profesorů jako například Petráček, Oliverius nebo Veselý ukovala vynikající orientalisty, arabisty, sinology či afrikanisty.

A byla to univerzita, z níž jsme šli na Národní, a byli jsme bití vlastními policisty ve vlastním městě ve vlastní zemi. A byla to univerzita, jejíž studenti se ihned připojili k hercům a vyhlásili okupační stávku. Někdy – asi 27. listopadu – jsem si, už jako stávkující studentka, šla v černých manšestrkách a šedivém svetru pro doktorský diplom. Ten oddych, že diplom v té trubce opravdu byl! A poté již první akademický senát, první setkání se zahraniční delegací: byli jí britští poslanci, namísto stipendií nám nabídli četbu Shakespeara.

Byli to studenti Karlovy, ze kterých se ze dne na den stali dospělí, odpovědní občané, povzbuzující stávku a stávkové výbory po celé zemi, jednající s magistrátem o přejmenování Palacháče, o budoucím postavení univerzity v Praze, ale také o Palachově bustě. A byl to právě stávkový výbor, který nám dal první dospělé dny plně odpovědnosti, vážnosti poslání, ale také otevřenosti, možnosti. Dal nám křídla. Ta křídla mnohým z nás zůstala dodnes. Stali se z nás nejen vynikající

odborníci, ale z mnohých i fantastičti, oddaní, pracovití, liberální, vzdělání, odpovědní, demokratičtí a hrdí občané. A o to jde!

Je to univerzita, která nese jméno osvíceného, evropského, moudrého vládce, ale která také nese odkaz Jana Husa, odkazy střídmosti, pravdivosti, rovnosti a mravnosti.

Proto jsem hrdá, že mohu být i ambasádorkou dnešních dnů. Chci popřát Univerzitě Karlově, ať dal dáva studentům křídla, otevřenost, statečnost, odpovědnost, pravdivost, střídmost a zejména mravnost. Neboť dědictví osmdesátých let trvá: žádný profesní výkon, objev či vynález nemá cenu, není-li vydobyt s plnou mravností.

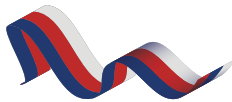
Přeji tedy univerzitě, ať dále poskytuje svým studentům křídla k hrdému a mravněmu občanskému rozletu, do otevřenosti celého světa, stejně tak, jako tomu bylo v listopadu 1989.

PhDr. JANA HYBÁŠKOVÁ,
alumnus Filozofické fakulty Univerzity Karlovy

JANA HYBÁŠKOVÁ (26. 6. 1965) je česká diplomatka, absolventka Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v oborech arabistika a angličtina. V době sametové revoluce byla členkou stávkového výboru Filozofické fakulty UK. Po roce 1990 začala pracovat na Ministerstvu zahraničních věcí ČR, působila jako velvyslankyně ČR ve Slovinsku, Kataru a Kuvajtu. Byla poslankyní Evropského parlamentu, členkou výboru pro zahraniční politiku Evropské unie a velvyslankyní Evropské unie v Iráku a Namibii. V současné době pracuje na MZV ČR v oblasti diplomacie. S manželem Ivanem Gabalem má dvě dcery.

■ **MATEMATICKO-FYZIKÁLNÍ FAKULTA.** Z publikace Tenkrát v Listopadu, soukromý archiv Milana M. Horáka.

MARTIN AYRER: Sametové příběhy lidí z celé ČR

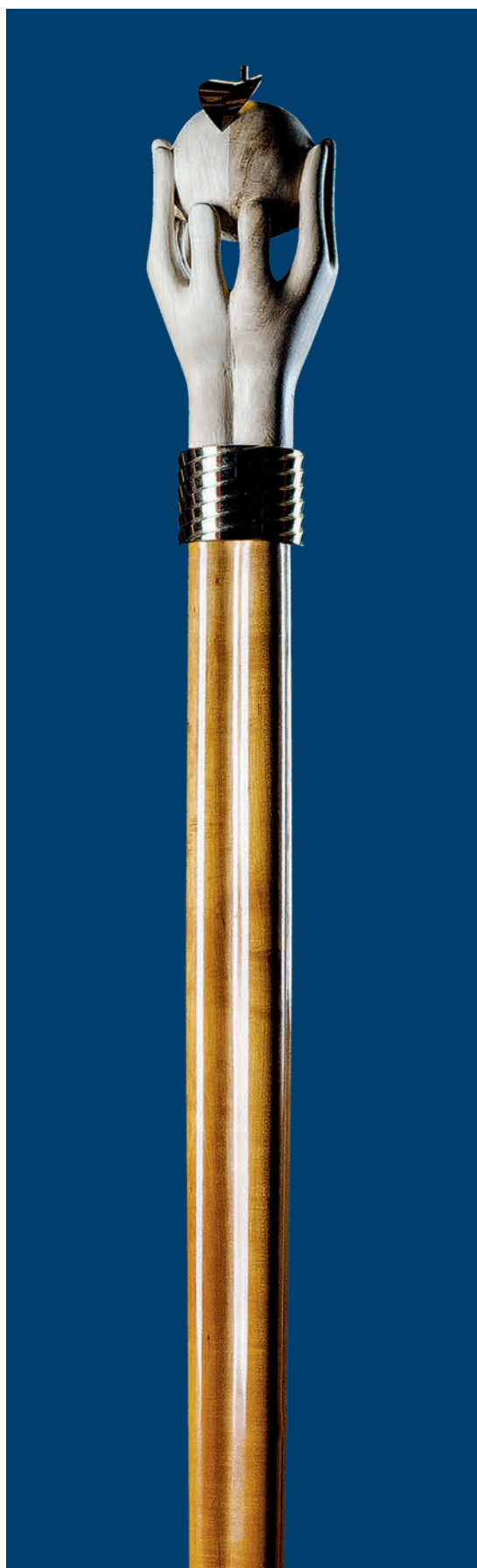
Když jsme v září 2019 požádali občany z celé republiky, aby nám poslali své fotky, kterými nejlépe vyjádří názor na Sametovou revoluci a uplynulých 30 let svobody, nikdo nedokázal odhadnout, s jakou reakcí se setkáme. Budou mít lidé chuť podělit se o své fotografie? Prožitky? Zapojí se vůbec někdo?

Mám velkou radost, že nám lidé během dvou měsíců od spuštění výzvy zaslali 168 unikátních fotografií a my jsme z těch nejzajímavějších mohli sestavit hlavní část výstavy Náš listopad 89. Nebylo to vůbec jednoduché, vybírali jsme z opravdu pestré směsice vizuálních příběhů.

Rád bych jmenem celého týmu, který se na výstavě podílel, poděkoval zástupcům vedení Univerzity Karlovy v čele s rektorem prof. Tomášem Zimou za důvěru, s kterou nám projekt svěřili. Velké poděkování miří všem lidem, kteří nám poslali své fotografie. V neposlední řadě bych rád poděkoval zástupcům fakult UK za sdílení jejich snímků a rovněž děkuji prof. Janu Sokolovi, signatáři Charty 77 a PhDr. Janě Hybáškové, studentské vůdkyni, kteří převzali nad výstavou osobní záštitu.

Věřím, že pro Vás bude výstava fotografií Náš listopad 89 inspirativní a zajímavá.

MgA. MARTIN AYRER, koordinátor strategické komunikace UK

■ **FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ.** V důsledku porevolučních změn se vytvořily podmínky, které umožnily vznik Fakulty humanitních studií. Proto žezlo – symbol vzniku naší „polistopadové“ a nejmladší fakulty UK.

Na výstavě najdete i fotky osobností

■ **PhDr. LADISLAV ŠPAČEK**

Bývalý mluvčí prezidenta Václava Havla, absolvent Filozofické fakulty UK

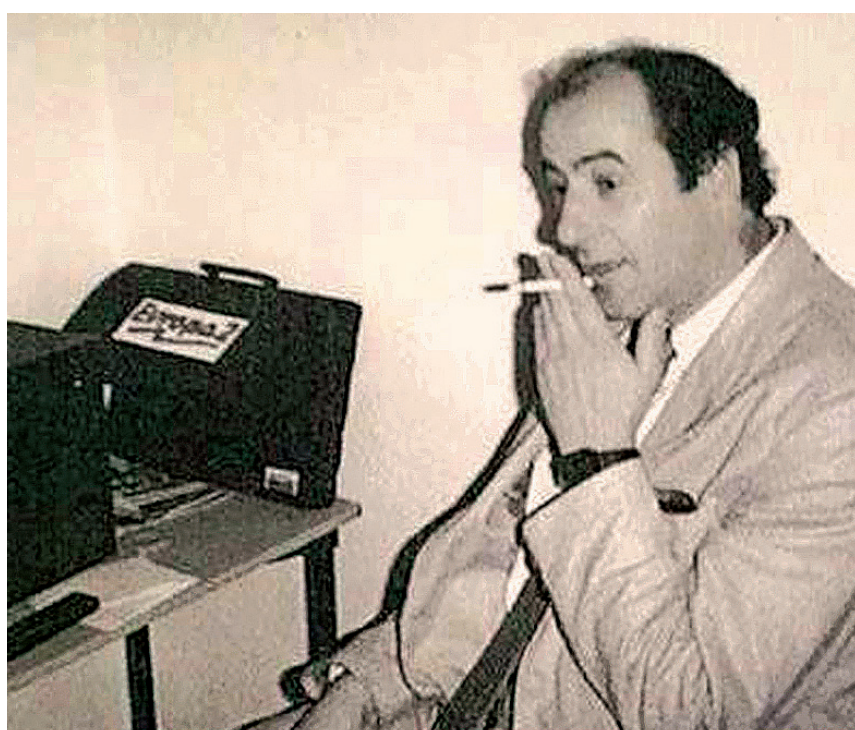
„Nikdy během mého života by mě nenapadlo, že bych se mohl potkat s Václavem Havlem. Nikdy by mě nenapadlo, že Václav Havel se stane prezidentem republiky. Nikdy by mě nenapadlo, že se stanu jeho mluvčím a strávím s ním na Hradě deset let. To Sametová revoluce nám změnila životy a splnila naše sny.“

■ **Prof. MUDr. JAN PIRK, DrSc**

přednosta kardiocentra, IKEM, absolvent 1. lékařské fakulty UK

„Jsem z toho všeho „skoro“ jelen.“

■ **MICHEL FLEISCHMANN.**

prezident Lagardère Active ČR

„Paříž 1989. Logo je hotovo i rádio stojí na stole. Jen zatím hraje zprávy z Prahy. Únava. Vše musí být připraveno. Tak snad už začneme.“

■ **PhDr. JAKUB ŽELEZNÝ**

moderátor České televize, absolvent Fakulty sociálních věd UK

„Rodilý Pražan potká za život mnoho uličních cedulí, mám je rád. Některé na otázku, jak vidím Česko 30 let po revoluci, pomáhají najít odpověď zcela bezelstně....“ J.

■ **EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA.** Náš listopad 89 = návrat svobody slova a vyznání. Foto: Jana Plavec.

ARCHITEKTKA VÝSTAVY:

Jedna místnost, jedna výstava, dva světy

Paneláž umožňuje nahlédnutí do minulosti do bodu zlomu, do našeho listopadu 89. Uzavřené, hraněné kóje jsou v protikladu s otevřeným prostorem. Kóje jsou myšleny jako truhly na naše vzpomínky (fotografie), které si potřebujeme připomínat. Každým krokem z uzavřeného závalu si uvědomíme, jak velký byl pro nás „krok“ před 30 lety, kdy jsme vystoupili z uzavřenosti. Krok je i to odvážnější, když překračujeme „výstražný“ práh. Ten práh, který se překračovat nemá, ale my jsme to udělat museli, stejně jako nyní na výstavě. V jednotlivých stěnách jsou definovány průrazy – kuk& aacute;ute. Používat je můžeme dvěma způsoby. Při pohledu z blízka vidíme více a naopak při pohledu z dálky vidíme méně, náš pohled je směřovaný na jednu z fotografií. Ve středové kóji je umístěn pohled z vlajky České republiky, která musela být ušita na míru ve tvaru lichoběžníku. Když se postavíme ke středovému pilíři mezi okna a obrátíme se k paneláži, vše se najednou otevírá našemu zornému poli. V bodě „širokého obzoru“ je stojan s průvodní fotografií. Na tento stojan můžete psát vaše poznatky, či přání a vaše myšlenky se tak stanou výstavními exponáty.

Ing. arch. MICHAELA KOŠAŘOVÁ, architektka

■ **PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA.** Beseda studentů Přírodovědecké fakulty UK se členy Pohotovostního pluku, který zasahoval 17.11. na Národní třídě. Autor: J. Langhammer.

■ Dnes už historické „pé efko“ jsem pořídil 28. října 1988 na jednom venkovském moravském nádraží. Dodatečně jsem mu dal nadnesený název „Předzvěst sametové revoluce“. Foto: Pavel Kyselák

■ Fotografie pochází ze dne generální stávky 27. listopadu 1989 z centra Prahy. Tento transparent visel u divější školy ve Vodičkově ulici. Foto: Lenka Pokorná

■ Výročí Listopadu je pro nás příležitost připomenout si, na čem skutečně záleží. Foto: Romana Zatloukalová

■ **1. LÉKAŘSKÁ FAKULTA.** Studenti a akademici na 1. LF UK si připomínají listopad 89 denně – fotografií z prosince 89 umístěnou u vstupu do síně Coriových, kde byly organizovány studentské stávky. Autor: MUDr. Přemysl Hněvkovský.

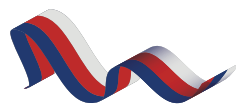
■ **FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU.** Slavnostní zahájení akademického roku po přestěhování do Velešlavína, září 1990 (zleva: děkan prof. Hošek, prezident V. Havel, proděkan doc. F. Dvořák).

■ **PEDAGOGICKÁ FAKULTA.** Revoluční období 89 pro nás znamená jasnou myšlenku: Nyní je možné svobodně vzdělávat žáky i jejich budoucí učitele bez podsouvání lží určené k propagandě. Foto: Ondřej Benda

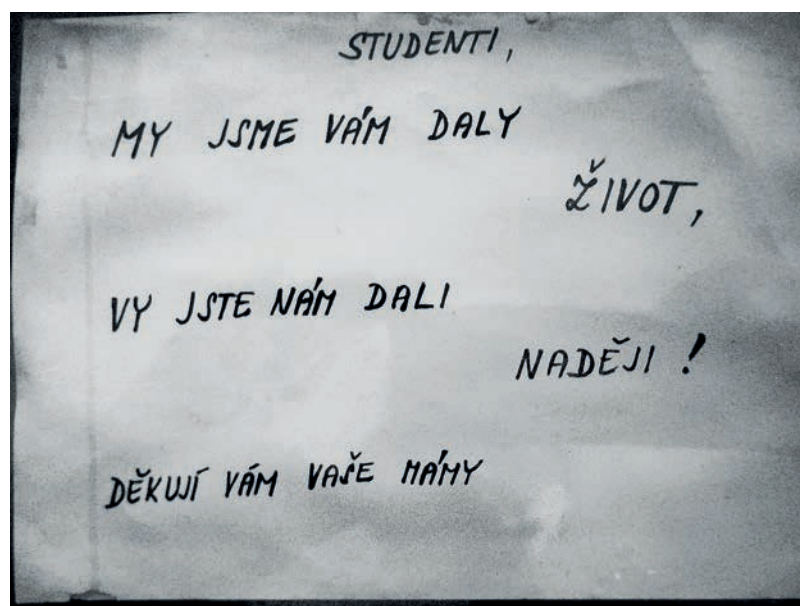
■ Jedná se o fragment z Lennonovy zdi v Praze na Kampě, kterou vybraní výtvarníci vyzdobili ke 30. výročí sametové revoluce. Foto: Luděk Erban

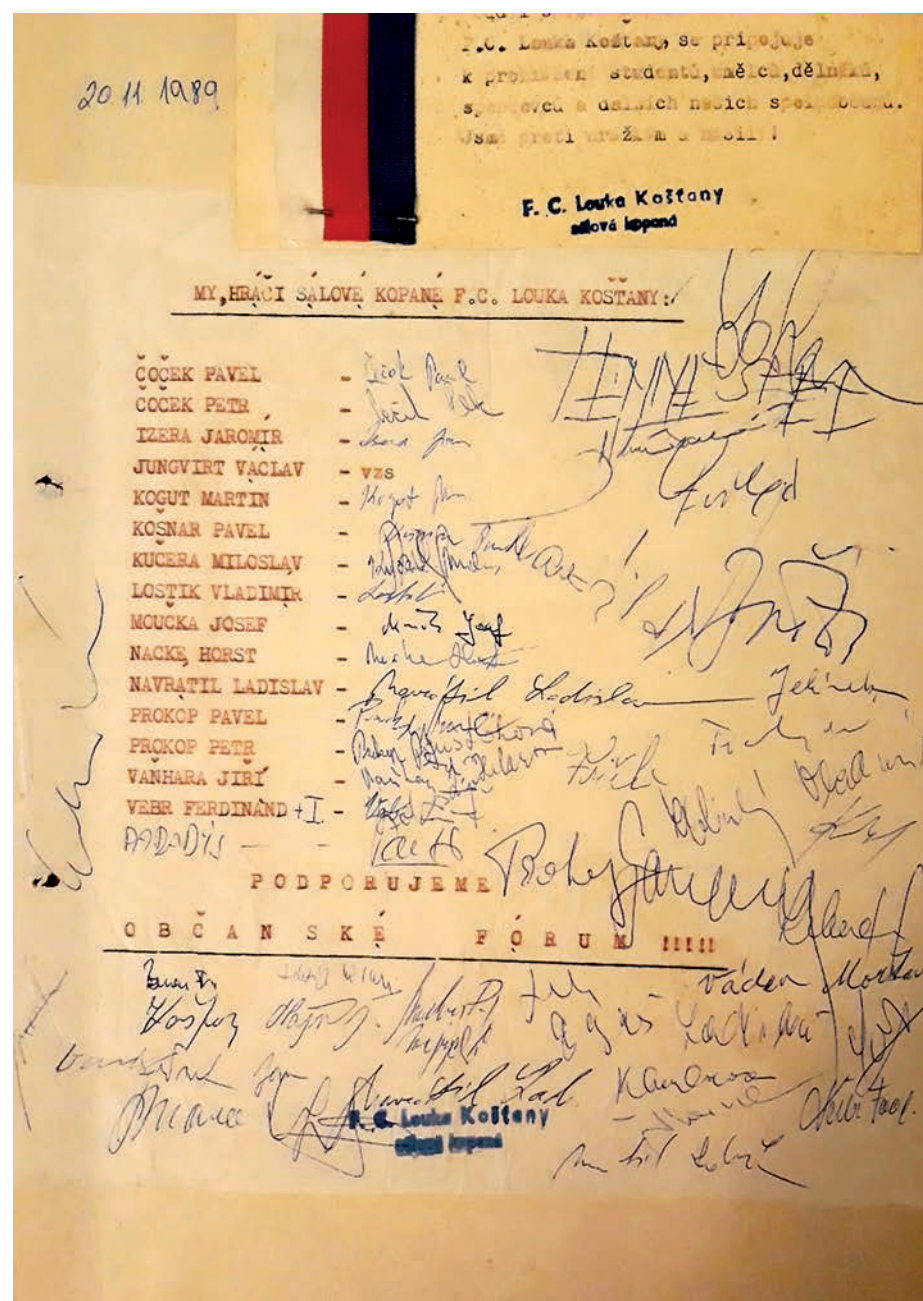
■ **HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA.** Pomník Mistra Jana Husa objektivem demonstrujících studentů Husovy bohoslovecké fakulty (od roku 1990 Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy).
Autor: Karel Novák

■ **2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA.** MUDr. Pavel Vepřek (druhý zleva), prof. Jan Janoušek (uprostřed) a prof. Martin Bojar na shromáždění lékařů před generální stávkou na Fakultě dětského lékařství (nyní 2. LF). Foto: Michal Hladík (2. LF)

■ Fotky jsem fotil, protože jsem chtěl mít památku pro sebe a hlavně, aby nezapomněly moje děti.
Foto: Jiří Buchal

■ Podpisové listiny k listopadu 1989. Jedna byla umístěna ve vývěsní skříňce v Košťanech na náměstí, druhá poslána do Laterny Magiky - následně odeslána zpět z důvodu „adresát nezastižen“. Foto: Ladislav Navrátil

■ Dcera Zdenička měla 16 měsíců, když s námi cinkala klíči na náměstí v Zábřehu na Moravě. A radostně ukazovala na plakáty s budoucím panem prezidentem ve výlohách a halasila: Havel, Havel...
Foto: Dana Davidová

■ Máma s bráškou. Stačilo, aby se narodil o rok dříve, a lékaři by doporučili umístit ho rovnou do ústavní péče. Za to, že znám svého bráčku, vděčím Sametové revoluci.
Foto: Adam Bábek

■ Jako spousta dalších jsem chodila po pracovní době na Václavské náměstí na spontánní demonstrace. Na fotografii je pohled na balkon Melantrichu. Foto: Jana Běhounková

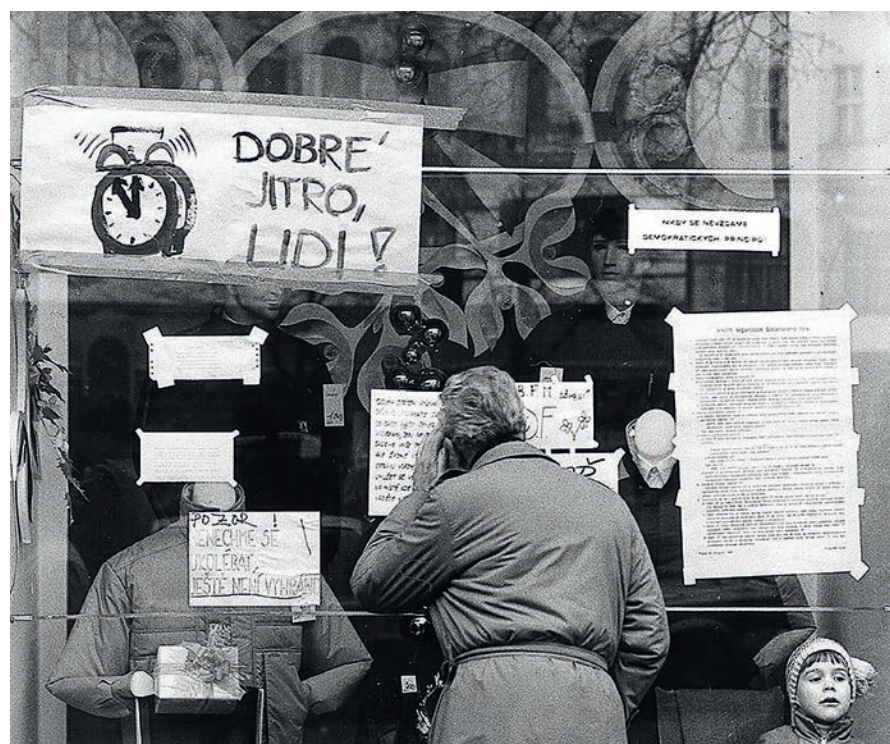
■ Pražský 17. listopad je happeningem konfrontace lhostejných, kteří omezeně žijí svůj dnešní standard jako danost, s aktivními, kteří si připomínají, že dnešní standardy daností nejsou a jejich základem je svobodná společnost. Foto: Štěpán Esterle

■ 24. listopad 1989, Praha, Václavské náměstí. Toho dne jsem jel do Prahy na demonstraci. Vzrušená atmosféra lidské a občanské pospolitosti vládla i ve večerním vlaku, kterým jsem se vracel zpět. Foto: Jiří Kroul

■ Setkání Věry Čáslavské a Aloise Hudce v Račicích u příležitosti odhalení Hudcovy pamětní desky 28. října 1992, kdy se naposledy slavil státní svátek Československé republiky před jejím rozdělením. Fotografie symbolizuje nejen slavnou historii Československa, ale i další pokračování tradice v podobě samostatné České republiky. Foto: Dagmar Stryjová

■ Fotografi jsem pořídil v listopadu 89 v Praze. Na jednom z plakátů je napsáno „Pozor ještě není vyhráno“ a jako by to platilo pro toho klučínu v rohu fotografie. Foto: Jaroslav Prkno

■ Na fotografii je můj dvanáctiletý syn Tomáš. Vyfotil se sám mobilem v letním večeru. Vybavila se mi železná opona - železný plot v Mostě kolem areálu Benedikt. Foto: Pavla Jáčová

■ FILOZOFICKÁ FAKULTA. Výročí Listopadu je pro nás příležitost připomenout si, na čem skutečně záleží. Foto: Václav Kříž

■ Kdyby v roce 1989 nepřišel listopad a pád Železné opony, nemohl by proběhnout ani akt zvedání závor v prosinci roku 2007. Foto: Ladislav Beran

■ Co pro mě po 30 letech symbolizuje Listopad 89? Především připomínku, že žiji ve svobodné zemi, kde mohu otevřeně vyjádřit svůj názor, která je součástí silných společenství (např. EU) a kde se formuje zodpovědná občanská společnost. Fotografie je z připomínkového pochodu 21.8.2019, výjimečného jak atmosférou, tak přesahem. Foto: Josefina Hudcová

■ Fotografie zachycuje setkání v posluchárně 3. Lékařské fakulty v listopadu 89, ve Vinohradské nemocnici byly obavy. Foto: Antonín Krč

■ Generální stávka v Hořicích v Podkrkonoší dne 27. 11. 1989. Foto: Jan Švúger

■ Sametová revoluce v ulicích Pardubic a vystoupení Václava Havla. Foto: Miloš Foršť

■ Fotografie je z výročí 17. listopadu z Albertova 2016. Co pro mě znamená? Jednoduše, že můžeme. Narodit se do svobody, nebát se jako naši rodiče říci svůj názor, cestovat přes hranice. Být tím, kým jsme se narodili. Foto: Josef Urbanec

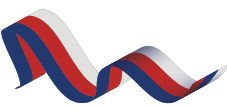
■ Fotografie vznikla na výstavě „17. listopad“ v Radniční galerii v Kyjově. Expozice připomíná události Sametové revoluce v Československu a v Kyjově a jeho okolí. Foto: Stanislava Bednaříková

■ Fotografie je ze studentských oslav 20. výročí Sametové revoluce na Biskupském gymnáziu v Českých Budějovicích. Oslavy organizovali sami studenti na spontánní a dobrovolné bázi. Foto: Josefína Absolonová

■ Díky listopadu 1989 si můžeme připomínat příběhy jako je ten generála Karla Kutlvašra. Hrdinové často bývají skromní a slušní a říkají, že tak jako oni by se přeci zachoval každý. Není tomu tak – svoboda a hrdinství nejsou samozřejmost a měli bychom si to připomínat. Foto: Šárka Nevoralová

ČEŠI V ČÍSLECH

Jak vidí Češi listopad 1989? Skoro 9,5 tisíce čtenářů řeklo svůj názor

Podle tří čtvrtin respondentů velké ankety Deníku není správné, že spolupracovníci StB mohou vykonávat vysoké státní funkce.

Rychlost, s jakou se před třiceti lety změnil režim, většinu Čechů překvapila. Třetina z nich vůbec nečekala, že socialismus v Československu padne, a další čtvrtina se domnívala, že ke změně dojde, ale komunisti se budou držet u moci déle.

Vyplyvá to z výsledků unikátní ankety Deníku v rámci projektu Jak vidí Češi listopad 1989, ve které odpovídalo téměř devět a půl tisíce respondentů ze všech krajů České republiky.

OBŘÍ ZÁJEM ČTENÁŘŮ

„Máme dva miliony lidí, kteří čtou pravidelně Deník, a „armádu“ dalších uživatelů na internetu. Zajímá nás jejich názor – co si myslí a co vědí o době před listopadem 1989 a jak hodnotí dnešní dobu,“ říká k anketě Roman Gallo, ředitel redakcí vydavatelství Vitava Labe Media. „Zájem čtenářů odpovědět byl obrovský. Téměř deset tisíc lidí sedlo k počítači, mobilu či papíru a investovalo čas do vyplnění našeho dotazníku,“ doplnil Gallo.

CO SE (NE)POVEDLO

Za největší přínos sametové revoluce považují respondenti ankety možnost svobodně cokoli říkat, kamkoli cestovat a vychovávat děti ve svobodné společnosti.

Nejlépejší počiny po roce 1989 jsou podle nich vstup do Evropské unie, restituce ukradeného majetku a péče o životní prostředí i památky.

Naopak jako největší chybu polistopadové éry hodnotí fakt, že nebyly potrestány staré kádry a dostaly se k moci a penězům.

Podle 55 procent čtenářů Deníku pak měla být komunistická strana postavena mimo zákon. A skoro třem čtvrtinám se nelíbí, že spolupracovníci Státní bezpečnosti mohou vykonávat vysoké státní funkce.

NÁVRAT DO MINULOSTI

Redakci Deníku zajímalo i to, jak hodnotí minulý i současný režim mladí lidé ve věku do 35 let – tedy ti, kteří socialismus na vlastní kůži prakticky nezažili.

Skoro 48 procent by si ho chtělo – ale jen na velmi krátkou dobu – vyzkoušet, aby ho lépe pochopili. Deseťtina by si dokonce přála návrat starých pořádků.

Kde se o době před rokem 1989 dozvídají mladí lidé nejvíce informací? Především z knih, filmů, internetu a pak od rodiny. Ze školy pak jen osm procent. (alx)

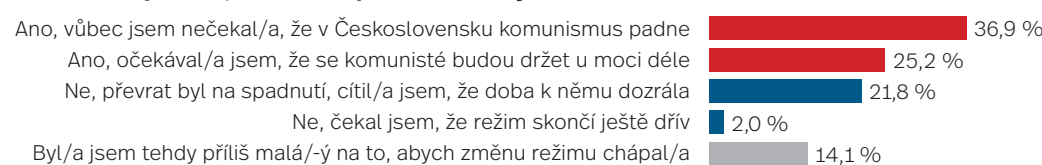
Seriál Jak vidí Češi listopad 1989 najdete v každém vydání vašeho regionálního Deníku od 30. září až do 17. listopadu.

ZDROJ: ANKETA DENÍKU JAK VIDÍ ČEŠI LISTOPAD 1989, 9406 RESPONDENTŮ, ZÁŘÍ 2019

Sametová revoluce v myslích Čechů

Tak **rychlou změnu** režimu, ke které po 17. listopadu 1989 došlo v tehdejším Československu, účastníci velké ankety Deníku **nečekali**

Překvapilo vás, že se v listopadu 1989 tak rychle změnil režim?

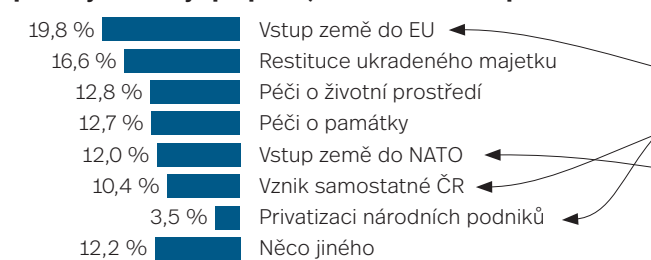
Pamětníci

tedy respondenti ve věku 35 a více let, považují za

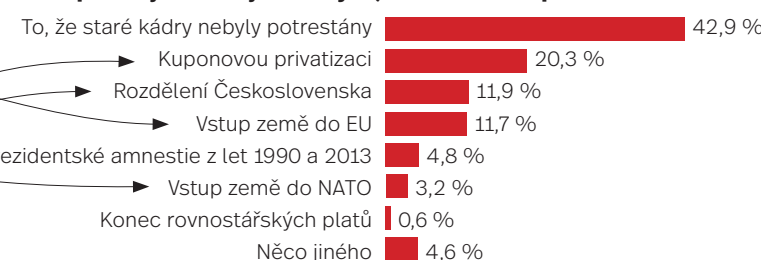
nejlepší porevoluční počín vstup země do Evropské unie, za **nejhorší**

pak fakt, že staré kádry nebyly potrestány a dostaly se k moci a penězům.

Co považujete za nejlepší počín, ke kterému došlo po roce 1989?

Co považujete za největší chybu, ke které došlo po roce 1989?

Všichni zúčastnění

čtenáři, tedy jak pamětníci, tak lidé do 35 let, považují za chybu,

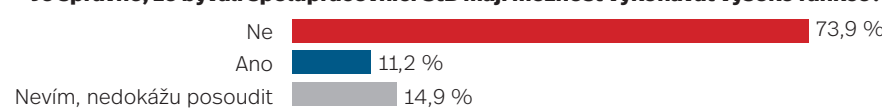
že komunistická strana nebyla postavena mimo zákon

a že bývalí spolupracovníci StB mají možnost vykonávat vysoké státní funkce.

Měla se po revoluci komunistická strana postavit mimo zákon?

Je správné, že bývalí spolupracovníci StB mají možnost vykonávat vysoké funkce?

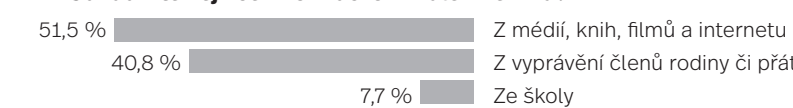
Mladí

respondenti se o minulém režimu dozvídají zejména z médií či od rodičů,

ale jen **málo ze školy**.

Skoro polovina z nich by ho chtěla na **velmi krátkou dobu zažít**

Odkud víte nejvíce informací o minulém režimu?

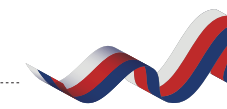
Chtěli byste minulý režim zažít na vlastní kůži?

Kdo v anketě Deníku odpovídal na dotazy k výročí listopadu 1989?

GRAFKA: DENÍK DATA, WEB: DATA.DENIK.CZ, TW: @DENIKDATA, A. VOJŘ. J. RUSEK

■ Snímek Trabantu na Berlínské zdi u Královského Letohrádku z výstavy fotografií Pád Železné opony. Foto: Martin Stehlik

■ Fotografie zachycuje zeď z krabic vystavenou okolo budovy OV KSČ v Olomouci v listopadu 1989. Foto: Zdeněk Suchý

■ Co pro mě znamená listopad 89? Znamená pro mě mnoho, ale také to, že už konečně mohu chodit ke svobodným volbám. Foto: Marcel Záděra

■ Bylo mi 18 a půl, byla jsem „po vyučení“ a pracovala pro družstvo. Jít na studentskou demonstraci 17. listopadu jsem se nebála, zaštiťovalo ji SSM, takže přece nic nehrozilo... Foto: Věra Nováková

MICHAL ZIMA:

Svobodný listopad

je původní iniciativa studentů Univerzity Karlovy. Vždy jsme se pokoušeli akcentovat hodnoty jakými jsou svoboda, demokracie, právo, diskuse či otevřenost. Letos se však ptáme nejen sami sebe, co pro nás tyto hodnoty po 30 letech ve svobodné zemi opravdu znamenají a nakolik si jich vážíme.

Přibývá občanů, kteří nemají jinou zkušenost s minulým režimem, než jsou zprostředkované informace, neboť se narodili až po roce 89. Aktuální společenská situace navíc nahrává kolektivnímu zapominání a vnímání hodnot, pro které dříve v historii lidé umírali, jako samozřejmosti. Netřeba si

proto tyto zlomové události nejen pouze radostně připomínat, nýbrž o nich navíc vést kritickou diskusi, přemýšlet o nich a důležitost jejich odkazů si osvojovat. Tato cesta nekončí krásným kulatým výročím, tato cesta plyne dál bez svého konečného cíle kdesi v dál. V tomto případě vskutku cesta je od-

měnou i podstatou samotnou. V duchu hesla Kdo, když ne my, kdy, když ne teď si připomeňme památku 17. listopadu a společně zažijeme svobodu kolem nás, která nás naplňuje radostí, uspokojením i očekáváním.

Odkazy listopadových událostí byly a jsou zdrojem naší národní

jednoty, identity a hrdosti. Je nám velkou ctí, že máme tu možnost se svobodně podílet na aktivitách, které si kladou za cíl, aby tomu tak zůstalo i v budoucnu.

Za iniciativu Svobodný listopad Mgr. Michal ZIMA, koordinátor

PROGRAM

WWW.SVOBODNYLISTOPAD.CZ

13. LISTOPAD 2019 17.

12/11	Tři dekády demokracie: debata českých premiérů	17:00	Vlastenecký sál, Karolinum
13/11	Vzpomínkové shromáždění k uctění památky Jana Opletala	12:00	I. Lékařská fakulta UK / Všeobecná fakultní nemocnice
13/11	Noc fakulty	18:00	Právnická fakulta UK
14/11	Konference Československý disent spojená s koncertem	10:00	Karolinum / Kampus Hybernská
14/11	Vernisáž výstavy Náš listopad 89	16:00	Karolinum
15/11	Konference Ekonomická transformace ČR a SR	09:00	VŠE
15/11	Autorský muzikál Neznámý vojín	19:00	Velká aula, Karolinum
16/11	Konference Evropa a Mezinárodní den studentstva	12:00	Vlastenecký sál, Karolinum
16/11	Koncert Předvečer sametu	16:00	Albertov
17/11	Svobodný listopad na Albertově	09:00	Albertov
19/11	Konference od ostnatého drátu k Schengenu	09:00	Poslanecká sněmovna PČR

Univerzita Karlova

UNIVERZITA KARLOVA

Univerzita Karlova byla založena v roce 1348 a patří mezi nejstarší světové univerzity. Mezi její osobnosti patří nositelé Nobelovy ceny fyzici Jaroslav Heyrovský a Albert Einstein, spisovatel Karel Čapek či například prezident Tomáš Garrigue Masaryk.

V současnosti má UK 17 fakult (14 v Praze, 2 v Hradci Králové a 1 v Plzni), 4 vysokoškolské ústavy, 5 dalších pracovišť pro vzdělávací, vědeckou, výzkumnou, vývojovou a další tvůrčí činnost a pracoviště pro poskytování informačních služeb, 5 celouniverzitních účelových zařízení a rektorát jako výkonné pracoviště řízení UK. Univerzita je nejvýkonnější vědeckou institucí v ČR, jak ukazuje např. hodnocení vědeckých výstupů Radou pro výzkum, vývoj a inovace. Univerzita má přes 8000 zaměstnanců, z toho více než 4600 akademických a vědeckých pracovníků. Na UK studuje více než 48 000 studentů, což je zhruba jedna šestina všech studentů v ČR, kteří studují ve více než 300 akreditovaných studijních programech s více než 600 studijními obory. Univerzitu ročně absoluje zhruba 8000 studentů. Univerzita Karlova patří mezi pět evropských univerzit, které se těší největšímu zájmu zahraničních studentů v rámci programu Erasmus. Absolventi UK vykazují dlouhodobě nejvyšší míru nezaměstnanosti mezi veřejnými vysokými školami. Finanční ohodnocení absolventů UK na trhu práce patří k nejvyšším.

Univerzita Karlova patří mezi pět evropských univerzit, které se těší největšímu zájmu zahraničních studentů v rámci programu Erasmus. Od roku 2019 je Univerzita Karlova součástí Aliance evropských univerzit 4EU+, kde je společně s francouzskou Sorbonnou, německou Univerzitou v Heidelbergu, polskou Varšavskou univerzitou, italskou Univerzitou v Miláně a dánskou Univerzitou v Kodani.

WWW.SVOBODNYLISTOPAD.CZ

SVOBODNÝ LISTOPAD

Předvečer sametu

Chinaski
Tomáš Klus
Voxel

VÝZVA:

Jak se Vám fotografie a výstava líbí? Napište nám názor na vystava@svobodnylistopad.cz

Karolinum-Císařský sál, Ovocný trh 3, Praha 1, přízemí, bezbariérový přístup zajištěn
15. listopadu–15. prosince 2019, 10–18 hodin
Vstup zdarma